

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสมบูรณ์ เผือกสีสุข
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๔๘ หมู่ ๘ ตำบลหนองม่วง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว
โทรศัพท์ ๐๙๒๒๕๔๑๐๙๔ Facebook สมบูรณ์ เผือกสีสุข
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๐.....
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย
สถาบันการศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.)
คณะ/สาขาวิชา
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก มันสำปะหลัง
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
แปลงเรียนรู้ด้านมันสำปะหลัง
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 ๑. ฐานเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ย
 ๒. ฐานเรียนรู้ด้านประมง
 ๓. ฐานเรียนรู้ด้านปศุสัตว์
 ๔. ฐานเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง
 ๕. ฐานเรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน
๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑๑ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๖ หลักสูตร ประกอบด้วย
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง
พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่
การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา

การจัดการโรคและศัตรูมันสำปะหลัง

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

เศรษฐกิจพอเพียง

เกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

การบริหารจัดการกลุ่ม

การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

การจัดการระบบน้ำ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังด้วยการจัดการระยะปลูกที่เหมาะสม

หลักการและเหตุผล

การปลูกมันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว มีเกษตรกรจำนวนมากยังคงใช้ระยะปลูกแบบเดิม เช่น การใช้ท่อนพันธุ์เก่า การไม่จัดระยะการปลูกที่เหมาะสม ซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ต้นทุนสูง และคุณภาพหัวไม่สม่ำเสมอ

ดังนั้นการปรับปรุงระยะปลูกที่เหมาะสมจะช่วยให้ต้นมันสำปะหลังได้รับแสง อากาศ และสารอาหารเพียงพอ ส่งผลต่อการสะสมอาหารในหัว เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องระยะปลูกมันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพันธุ์และสภาพพื้นที่
๒. เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดต้นทุนการผลิต
๓. เพื่อสร้างเครือข่ายเกษตรกรที่นำไปสู่การขยายผลสู่ชุมชน

เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่

เนื้อหาหลักสูตร

๑. ความรู้พื้นฐานมันสำปะหลังและปัญหาการผลิต

ความสำคัญของมันสำปะหลังต่อเศรษฐกิจ

ปัญหาที่พบในพื้นที่ เช่น ผลผลิตต่ำ โรคและแมลง ต้นทุนสูง

บทบาทของการจัดระยะปลูกต่อการแก้ปัญหา

๒. หลักการจัดการระยะปลูก

ความสัมพันธ์ของระยะปลูกกับการรับแสง น้ำ และอาหาร

ระยะปลูกที่เหมาะสมกับพันธุ์และสภาพดิน

๘๐ x ๑๒๐ ซม. → สำหรับพื้นที่ดินดี

๑๐๐ x ๑๐๐ ซม. → สำหรับพื้นที่ดินปานกลาง

๑๐๐ x ๑๒๐ ซม. → สำหรับพื้นที่ดินค่อนข้างเสื่อมโทรม

จำนวนต้นที่เหมาะสมต่อไร่ (๖,๔๐๐-๘,๐๐๐ ต้น)

๓. การฝึกปฏิบัติ

วิธีการเตรียมดิน

การเลือกและตัดท่อนพันธุ์ (ขนาด ความยาว มุมปัก)

การปักท่อนพันธุ์ตามระยะที่กำหนด

การจัดทำแปลงทดลองเปรียบเทียบ (ปลูกระยะชิด-ระยะเหมาะสม)

๔. การดูแลรักษาหลักปลูก

การให้น้ำ-ปุ๋ยตามช่วงการเจริญเติบโต

การกำจัดวัชพืช

การป้องกันโรคและแมลงศัตรูมันสำปะหลัง

๕. การวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทน

การคำนวณต้นทุนการปลูก (ค่าแรง ปุ๋ย วัสดุอุปกรณ์)

การคำนวณผลผลิตต่อไร่และรายได้สุทธิ

การเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างวิธีเดิมกับวิธีวันระยะที่เหมาะสม

๖. สรุปผล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

การบรรยาย

การสาธิตและฝึกปฏิบัติ

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

กิจกรรมการเปรียบเทียบ

การแลกเปลี่ยนประสบการณ์

การเยี่ยมชมแปลงเรียนรู้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีทักษะในการปลูกมันสำปะหลังด้วยวิธีวันระยะที่เหมาะสม

๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตต่อไร่ได้จริง

๓. เกิดเครือข่ายเกษตรกรที่นำไปขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ

ตัวชี้วัด

๑. มีเกษตรกรเข้าร่วมอบรมครบตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

๒. ร้อยละ ๗๐ ของผู้เข้าร่วมสามารถปฏิบัติตามวิธีการจัดระยะปลูกได้อย่างถูกต้อง

๓. เกษตรกรอย่างน้อย ๕๐% นำความรู้ไปทดลองใช้จริงในแปลงของตนเองและรายงานผล

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ร่วมประชุม ชี้แจงและอธิบายผลการดำเนินงาน รวมไปถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยจัดทำแนวทางแก้ไข การคาดการณ์ผลผลิต โรคระบาด ภัยธรรมชาติ ในรอบการผลิตนั้น ๆ

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผน แบ่งได้ดังนี้

๑. การวิเคราะห์สถานการณ์

ทำการศึกษาสภาพพื้นที่การเกษตร ปัญหาต่าง ๆ ที่พบ และความต้องการของเกษตรกร รวมไปถึงการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทรัพยากรในพื้นที่ พืช สัตว์ และเศรษฐกิจของชุมชน

๒. การกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนา

ทำการตั้งเป้าหมายด้านผลผลิต คุณภาพ การลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ โดยวางแนวทางการแก้ไข ปัญหา เช่น การจัดการดินน้ำ การใช้เทคโนโลยีเกษตรที่เหมาะสม การลดต้นทุน

๓. การกำหนดกิจกรรม แบ่งเป็น

การฝึกอบรม การถ่ายทอดเทคโนโลยี การสาธิตการผลิต การเชื่อมโยงตลาด การแปรรูป การบริหารจัดการกลุ่ม

๔. การบูรณาการความร่วมมือ

ทำการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยจัดตารางกิจกรรมตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

๕. การจัดทำเอกสารแผนปฏิบัติการ

ทำการระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด กิจกรรม งบประมาณ หน่วยงานที่รับผิดชอบ และ ระยะเวลาดำเนินงาน

ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.

๑. คณะกรรมการ ศพก.

๒. เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ

๓. เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ พัฒนาการชุมชนอำเภอ อบต.

๔. ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงงานแป้ง และลานรับซื้อในพื้นที่

๕. สถาบันการศึกษา

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว ปีงบประมาณ

๒๕๖๘

๓.๑ ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อ ศพก. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว
- พื้นที่รับผิดชอบ ๕๐๐ ไร่
- พืช/สัตว์/ประมง หลักที่ดำเนินการ มันสำปะหลัง

๓.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการเกษตร
๒. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้เกษตรกร
๓. เชื่อมโยงการผลิตกับตลาด

๓.๓ เป้าหมาย

- เกษตรกรเข้าร่วม ๓๐ ราย
- พื้นที่ดำเนินการ ๓๐๐ ไร่
- ลดต้นทุนการผลิตไม่น้อยกว่า ๑๕ %

๓.๔ กิจกรรมสำคัญ

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	ตัวชี้วัด
๑	จัดฝึกอบรมเกษตรกรด้านการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	มี.ค. ๖๘	สำนักงานเกษตรอำเภอ/ศพก.	๒๐,๐๐๐	เกษตรกร ๕๐ รายผ่านการอบรม
๒	สาธิตการปลูกพืชเศรษฐกิจลดต้นทุน	เม.ย.-ก.ย. ๖๘	ศพก./เกษตรกรแกนนำ	๓๐,๐๐๐	ผลผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ๑๐%
๓	จัดกิจกรรมเชื่อมโยงตลาด/การแปรรูป	ส.ค. ๖๘	ศพก./พาณิชย์จังหวัด	๑๕,๐๐๐	เกษตรกรมีช่องทางการตลาดใหม่

๓.๕ การติดตามและประเมินผล

- ติดตามรายไตรมาส โดยสำนักงานเกษตรอำเภอ
- ประเมินผลสัมฤทธิ์รายปี

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ต้องการลดต้นทุนการผลิต

ต้องการเพิ่มรายได้

ต้องการความมั่นคงในชีวิต

ต้องการคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ขาดแคลนแรงงาน

ค่าแรงสูง

การลดระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ลดต้นทุนการผลิตโดยการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัด

ลดการระบาดของศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภัณฑ์ต่าง ๆ

การเพิ่มผลผลิตโดยใช้ระบบน้ำหยด

ลดการจ้างแรงงานและประหยัดเวลาโดยใช้เครื่องหว่านปุ๋ย

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ใช้เลื่อยยนต์ตัดท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การปรับเปลี่ยนพันธุ์มันสำปะหลังที่ทนต่อโรค

การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) มันสำปะหลัง พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๕ ไร่

๑.๒) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๒๐ ไร่

๑.๓) เมล่อน พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ งาน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล จำนวน ๓,๐๐๐ ตัว

๒.๒) ปลาดุก จำนวน ๕,๐๐๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) โคเนื้อ จำนวน ๑๓ ตัว

๓.๒) ไก่พื้นเมือง จำนวน ๑๕๐ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) ไข่เค็ม จำนวน ๓๐๐ ฟอง/เดือน

๔.๒) ฟางก้อน จำนวน ๓,๐๐๐ ก้อน/ปี

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้ามันสำปะหลัง มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) เตรียมดิน เป็นเงิน ๗๕๐ บาท/ไร่

๑.๒) ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ ค่าแรง เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ยาฆ่าหญ้า ค่าแรง เป็นเงิน ๔๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าตัดต้น ค่าขุด เป็นเงิน ๗๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) เก็บเกี่ยว ขนส่ง เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๔,๕๕๐ บาท/ไร่

รายได้ ๔,๘๐๐ บาท/ไร่ (คิดที่ราคามันสำปะหลังช่วงเดือนพฤษภาคม กิโลกรัมละ

๑.๒๐ บาท)

รายได้ขึ้นอยู่กับราคามันสำปะหลัง ณ ช่วงเวลานั้น ๆ (ปัจจุบัน ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘ ราคามันสำปะหลังกิโลกรัมละ ๑.๖๐ บาท)

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไข่เค็ม และมะนาว

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๔,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ มันสำปะหลัง และข้าว

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการฝึกอบรมร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การใช้ระบบน้ำหยด เป็นการใช้น้ำตามที่มันสำปะหลังต้อง ทำให้ช่วยลดปริมาณการใช้น้ำ

การใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ ช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมี และช่วยปรับสภาพดินให้ดีขึ้น

การใช้สารชีวภัณฑ์ ช่วยลดการใช้สารเคมี ทำให้ลดอันตรายจากการใช้สารเคมี

การอัดฟางข้าวหลังการเก็บเกี่ยว เป็นการแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อเก็บไว้เป็นอาหารสัตว์สามารถนำไปจำหน่ายได้ และยังเป็นการลดการเผาในพื้นที่

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

เป็นการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า

การลดการใช้สารเคมี เน้นการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และการจัดการศัตรูพืชโดยชีววิธี ซึ่งช่วยลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกพืชหมุนเวียน และการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยลดการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ และความหลากหลายทางชีวภาพ

การลดมลพิษ โดยการลดการใช้สารเคมีและการจัดการของเสียทางการเกษตรอย่างเหมาะสม ช่วยลดปัญหามลพิษทางน้ำและทางอากาศที่เกิดจากกิจกรรมทางการเกษตร

การอนุรักษ์ดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และการจัดการดินที่เหมาะสม ช่วยปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ลดปัญหาการชะล้างหน้าดินและการเสื่อมโทรมของดิน

การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การปลูกพืชที่ทนแล้ง การใช้น้ำน้อย และการกักเก็บน้ำฝน ซึ่งช่วยลดปัญหาการขาดแคลนน้ำและการสูญเสีย

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรในพื้นที่รับผิดชอบอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสภาพพื้นที่ สภาพดิน แหล่งน้ำ ภูมิอากาศ ชนิดพืชที่เหมาะสมในการเพาะปลูก รวมถึงปัญหาและการระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนข้อมูลด้านการตลาดที่เกี่ยวข้อง ความรู้เหล่านี้ถูกนำมาใช้ในการวางแผนการผลิต การให้คำปรึกษา และการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในชุมชนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ผลสำเร็จที่เป็นเชิงประจักษ์ ได้แก่

ด้านสภาพพื้นที่และดิน มีการสำรวจ วิเคราะห์ และเก็บข้อมูลสภาพดินเพื่อแนะนำการใช้ปุ๋ยและการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสม

ด้านแหล่งน้ำ รู้จักและเข้าใจระบบแหล่งน้ำในพื้นที่ รวมทั้งแนวทางการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผนปลูกพืชใช้น้ำน้อย

ด้านภูมิอากาศ สามารถวิเคราะห์สภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อการผลิต เพื่อแนะนำการปรับเปลี่ยนชนิดพืชและฤดูกาลเพาะปลูกได้อย่างเหมาะสม

ด้านพืชและศัตรูพืช มีข้อมูลชนิดพืชหลัก พืชทางเลือก และแนวทางป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน ช่วยลดต้นทุนการผลิตและลดการใช้สารเคมี

ด้านการตลาด มีการติดตามความต้องการของตลาด ทั้งราคาผลผลิต ช่องทางการจำหน่าย และเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดเพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่เกษตรกร

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. ได้ทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรที่สำคัญของชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง โดยเปิดเป็น จุดบริการอบรม ถ่ายทอดองค์ความรู้ และศึกษาดูงาน ให้แก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ซึ่งสามารถสะท้อนถึงความสำเร็จที่เป็นเชิงประจักษ์ดังนี้

เป็นศูนย์กลางการอบรมและถ่ายทอดความรู้

มีการจัดกิจกรรมอบรมและสาธิตเทคนิคการผลิตพืชที่เหมาะสม การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การใช้เทคโนโลยีการเกษตร และการลดต้นทุนการผลิต เพื่อยกระดับความรู้และทักษะของเกษตรกรในพื้นที่

เป็นแหล่งศึกษาดูงาน

เปิดโอกาสให้หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และกลุ่มเกษตรกรเข้ามาศึกษาดูงาน เรียนรู้แนวทางการทำการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

ทำหน้าที่เป็นวิทยากรผู้ถ่ายทอดความรู้

ศพก. ได้รับเชิญจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้ทำหน้าที่เป็นวิทยากร ถ่ายทอดประสบการณ์ เทคนิคการผลิต และแนวทางการบริหารจัดการการเกษตรที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นการขยายผลความรู้สู่ชุมชนในวงกว้าง

ผลสำเร็จที่เป็นเชิงประจักษ์

เกษตรกรในชุมชนสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง เกิดผลผลิตที่มีคุณภาพและสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

ชุมชนได้รับการยอมรับว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีศักยภาพและเป็นต้นแบบทางการเกษตร

มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกร หน่วยงาน และสถาบันการศึกษาที่เข้มแข็งมากขึ้น

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก. มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็น ที่ปรึกษาและผู้ให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา ทางด้านเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการรับฟังปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ และให้คำแนะนำเชิงวิชาการที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและทันเวลา ทั้งในด้านการผลิต การจัดการศัตรูพืช การใช้ปัจจัยการผลิต รวมถึงการตลาด ได้แก่

การเป็นที่พึ่งของเกษตรกร เกษตรกรในพื้นที่ไว้วางใจและเข้ามาขอคำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการเพาะปลูกพืช การปรับปรุงบำรุงดิน การจัดการน้ำ และการเลือกใช้พันธุ์พืชที่เหมาะสม

การแก้ไขปัญหาเชิงปฏิบัติ มีการให้คำแนะนำในการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการปรับวิธีการผลิตเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต

การรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ ศพก. ทำหน้าที่เป็นช่องทางกลางในการรับฟังข้อร้องเรียนหรือข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อนำไปประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

การสร้างความมั่นใจแก่เกษตรกร เกษตรกรในพื้นที่เกิดความเชื่อมั่นและเห็นผลจริงจากการแก้ปัญหา ทำให้เกิดการยอมรับและพึงพา ศพก.เป็นหลัก

บทบาทดังกล่าวทำให้ชุมชนเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถจัดการปัญหาด้วยความรู้ที่ถูกต้อง ลดความสูญเสียจากการผลิต และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ได้อย่างชัดเจน

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก. ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร ที่สำคัญของชุมชน โดยเผยแพร่ทั้งข้อมูลด้านวิชาการเกษตร ข้อมูลตลาด รวมถึงนโยบายและมาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐ เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วน และทันต่อสถานการณ์ สามารถนำไปใช้วางแผนการผลิตและการตลาดได้อย่างเหมาะสม ได้แก่

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและหลากหลาย ให้บริการข้อมูลทั้งด้านพยากรณ์อากาศ แนวโน้มราคาพืชผล ปัญหาการระบาดของศัตรูพืช รวมถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านเกษตร ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ ป้ายประกาศ กลุ่มไลน์/เฟซบุ๊กของเกษตรกร และการประชุมกลุ่มเกษตรกร

การถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการเกษตร ถ่ายทอดความรู้ด้านเทคนิคการเพาะปลูกที่เหมาะสม การปรับปรุงบำรุงดิน การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เพื่อยกระดับศักยภาพการผลิตของเกษตรกร

การเป็นแหล่งอ้างอิงข้อมูลเชื่อถือได้ เกษตรกรและหน่วยงานในพื้นที่ให้การยอมรับว่า ศพก. เป็นแหล่งข้อมูลที่ต้องการและเชื่อถือได้ สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการผลิตและการตลาด

การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารและวิชาการเกษตรของ ศพก. ส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่มีความรู้ทันสมัยทันต่อสถานการณ์ สามารถลดความเสี่ยงในการผลิต เพิ่มโอกาสทางการตลาด และยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ศวก. ไม่เพียงทำหน้าที่เป็นศูนย์เรียนรู้ แต่ยังสามารถขยายผลองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงของเกษตรกรในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง ผ่านหลายช่องทางที่เป็นรูปธรรม อาทิ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การสาธิตภาคสนาม การจัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบ การใช้สื่อออนไลน์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรในชุมชน

การจัดกิจกรรมอบรม ถ่ายทอด และสาธิตภาคสนามในพื้นที่จริง

การแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อให้เกษตรกรได้เห็นผลจริงและนำไปปรับใช้

การเผยแพร่ข้อมูลและองค์ความรู้ผ่านกลุ่มไลน์/เฟซบุ๊กของชุมชนเกษตรกร

การสร้างเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer, เกษตรกรแกนนำ) เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ไปยังเกษตรกรรายอื่น

การนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกรจาก ศวก.

เกษตรกรในชุมชนได้นำความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานไปใช้ในแปลงของตน

เกษตรกรบางรายนำเทคนิคการปลูกพืชใช้น้ำน้อยไปปรับใช้เพื่อลดความเสี่ยงจากสภาพน้ำไม่เพียงพอ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถใช้ข้อมูลการตลาดและการวิเคราะห์ต้นทุน-กำไรในการตัดสินใจผลิตผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร

ต้นทุนการผลิตลดลง และผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น

เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการวางแผนการผลิตและการตลาดอย่างเหมาะสม

เกิดการรวมกลุ่มและเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็ง สามารถแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ได้ต่อเนื่อง ชุมชนได้รับการยอมรับว่าเป็นต้นแบบในการจัดการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนทั้งในระดับรายบุคคลและระดับชุมชน โดยเกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้จริงจนเกิดผลสัมฤทธิ์ สร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนแก่ภาคการเกษตรในพื้นที่

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ศวก. มีบทบาทสำคัญในการเป็น ศูนย์กลางความร่วมมือ ระหว่างเกษตรกรในชุมชน หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน

ร่วมวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรกับสำนักงานเกษตรอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนงบประมาณ เครื่องจักรกลการเกษตร และการพัฒนาสาธารณูปโภคที่จำเป็น

ทำงานร่วมกับโรงเรียนและสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรแก่เยาวชนและนักเรียน

เชื่อมโยงกับเครือข่ายเกษตรกรและภาคเอกชนเพื่อสร้างโอกาสด้านการตลาดและการแปรรูปสินค้าเกษตรผลสำเร็จที่เป็นเชิงประจักษ์

เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมและโครงการส่งเสริมการเกษตรอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการพัฒนาพืชหลังนา โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย และโครงการเกษตรอินทรีย์

เกษตรกรในชุมชนได้รับการสนับสนุนทั้งด้านองค์ความรู้ ปัจจัยการผลิต และตลาดจำหน่ายผลผลิต หน่วยงานในพื้นที่และชุมชนมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ทำให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

พื้นที่ได้รับการยอมรับว่าเป็น ต้นแบบการบูรณาการความร่วมมือ ด้านการส่งเสริมการเกษตรที่เข้มแข็งและยั่งยืน

การมีส่วนร่วมของ ศพก. ในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือที่กว้างขวางและเข้มแข็ง ส่งผลให้การพัฒนาการเกษตรในพื้นที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อเกษตรกรและชุมชนในระยะยาว

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ในฐานะประธานคณะกรรมการ ศพก. ได้แสดงบทบาทสำคัญในการกำกับดูแล บริหารจัดการ และขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ฯ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและชุมชน โดยมีบทบาทที่ชัดเจนดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ กำหนดทิศทางและแผนการดำเนินงานของ ศพก. ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

ด้านการประสานงาน ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์

ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ สนับสนุนและกำกับการถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ใหม่ ๆ แก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การฝึกอบรม และการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้เป็นของชุมชนอย่างแท้จริง

ศพก. มีระบบการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งการผลิต การตลาด และการใช้เทคโนโลยีการเกษตร เกษตรกรและชุมชนเกิดความเชื่อมั่น ยอมรับในบทบาทของศูนย์ และเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ศพก. ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าเป็นต้นแบบของการจัดการศูนย์เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ

การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะประธานคณะกรรมการ ศพก. มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเป็นกลไกหลักในการพัฒนาเกษตรกรและชุมชน ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ในระยะยาว

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

การปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. ได้นำมาซึ่งความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นบทบาทที่ได้อุทิศตนเพื่อชุมชนและสังคมเกษตร โดยความภาคภูมิใจนี้เกิดจากทั้งผลสำเร็จในการพัฒนางานเกษตรและการยอมรับจากเกษตรกร หน่วยงาน และสังคมในวงกว้าง

การเป็นที่พึ่งของเกษตรกรในชุมชน เกษตรกรให้ความไว้วางใจ ศพก. ในการขอคำปรึกษา รับข้อมูลข่าวสาร และแนวทางการแก้ไขปัญหา จนสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง

การได้รับการยอมรับ ศพก. ได้รับการยอมรับว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ ทั้งจากหน่วยงานราชการ องค์กรท้องถิ่น และเกษตรกรจากพื้นที่อื่น ๆ

การได้เห็นผลลัพธ์จากการทำงาน เกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติสามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นคุณค่าของการทำงาน

การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน การทำงานของ ศพก. ทำให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรที่ร่วมมือกันอย่างยั่งยืน ชุมชนมีพลังและศักยภาพในการพัฒนา

ความสุขจากการถ่ายทอดความรู้ การได้ทำหน้าที่เป็นวิทยากร ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์สู่ผู้อื่น ทำให้เกิดความสุข ความภูมิใจ และแรงบันดาลใจในการทำงานต่อไป

ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก. ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงจากตำแหน่งหน้าที่ แต่เกิดจากการได้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในชีวิตของเกษตรกรและชุมชน ถือเป็นแรงผลักดันสำคัญให้มุ่งมั่นพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรอย่างต่อเนื่อง และเป็นเกียรติที่ได้ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ ความเป็นผู้นำในรูปแบบทางการ

การดำรงตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการ ศพก. และเป็นตัวแทนเกษตรกรในพื้นที่ สะท้อนถึงบทบาทผู้นำที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานภาครัฐและชุมชน

การบริหารจัดการกิจกรรมของศูนย์ เช่น การถ่ายทอดความรู้ การจัดฝึกอบรม และการสร้างเครือข่ายเกษตรกร เพื่อให้เกิดการพัฒนาเกษตรอย่างเป็นระบบ

การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนโครงการและนำนวัตกรรมมาปรับใช้ในชุมชน

ความเป็นผู้นำในรูปแบบไม่เป็นทางการ

การทำงานเชิงจิตอาสา ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาโดยไม่หวังผลตอบแทน สะท้อนถึงความเสียสละและการเป็นที่พึ่งของชุมชน

การสร้างแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ ทั้งในด้านการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิต

การสื่อสารและสร้างความเข้าใจร่วมกับชาวบ้านในลักษณะ "เพื่อนช่วยเพื่อน" ทำให้เกิดความไว้วางใจและความสามัคคีภายในชุมชน

ความเป็นผู้นำในฐานะ ศพก. มิได้จำกัดอยู่แค่บทบาทในตำแหน่งทางการ แต่ยังสะท้อนผ่านการอุทิศตนช่วยเหลือผู้อื่น สร้างการมีส่วนร่วม และเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่นำพาชุมชนไปสู่ความเข้มแข็งและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การดำเนินงานในฐานะ ศพก. สะท้อนถึง ความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อย่างชัดเจน โดยไม่มุ่งหวังผลตอบแทนส่วนตัว แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและชุมชนเป็นหลัก

การอุทิศเวลาและแรงกาย: ทำงานร่วมกับเกษตรกรและชุมชน เช่น การให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง การแก้ปัญหาการเกษตร หรือการจัดกิจกรรมเรียนรู้และสาธิตเทคนิคการเพาะปลูก

การแบ่งปันความรู้และประสบการณ์: ถ่ายทอดเทคนิคและวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องให้เกษตรกรและชุมชน โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

การแก้ไขปัญหาชุมชนเชิงรุก: รับฟังและช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหา ทั้งด้านการผลิต การจัดการทรัพยากร และการตลาด ทำให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

การสร้าง ความเข้มแข็งให้ชุมชน: สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และกระตุ้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมทำให้เกษตรกรและชุมชนได้รับการพัฒนา มีความเข้มแข็ง และเกิดความยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสะท้อนถึงคุณค่าของการเป็น ศพก. ที่แท้จริง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“การทำงานเพื่อส่วนรวมต้องให้ความสำคัญกับประโยชน์ของผู้อื่นมากกว่าตนเอง”
แนวทางปฏิบัติที่ใช้เป็นหลักในการทำงานในฐานะ ศพก. โดยมุ่งเน้นการ เสียสละเวลา แรงกาย และความรู้ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและชุมชน โดยไม่หวังผลตอบแทนส่วนตัว

การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มที่ แม้ต้องใช้เวลาและแรงกายมาก

การแบ่งปันความรู้ เทคนิค และประสบการณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

การรับฟังปัญหาและแก้ไขเชิงรุก เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

การร่วมมือและสนับสนุนเครือข่ายเกษตรกร ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

การเสียสละเพื่อส่วนรวมไม่เพียงช่วยสร้างผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมแก่เกษตรกรและชุมชน แต่ยังเป็นแรงผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานมีความสุขและภาคภูมิใจในการทำงาน เพื่อพัฒนาชุมชนไปสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการถอดบทเรียน)

เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอโคกสูง ประกอบด้วย

๑. นายพงศ์ศักดิ์ สุพรรณพยัคฆ์

๒. นายธิตี สีเผือก

๓. นางสาวศุภิสรา ศรีภูมิ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียนโดยใช้วิธีสัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบ ศพก. อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว โดยเจ้าหน้าที่ทำการซักถามตามประเด็นต่างๆ ที่ตั้งไว้ เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่จดและบันทึก สรุปข้อมูลตามประเด็นที่ตั้ง

ไว้ และเจ้าหน้าที่บันทึกภาพขณะทำการสัมภาษณ์ โดยใช้เครื่องมือ AAR (After Action Review) การทบทวนหลังการปฏิบัติงานของ ศพก. เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์จากการดำเนินงานจริงในช่วงที่ผ่านมาของ ศพก.

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ข้อจำกัดด้านเวลา ผู้ให้สัมภาษณ์มักมีภารกิจและความรับผิดชอบหลายด้าน ทำให้มีเวลาจำกัดในการให้สัมภาษณ์เชิงลึก

การสื่อสารและการให้ข้อมูล ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์หรือรายละเอียดการทำงานได้อย่างครบถ้วน มีความแตกต่างในมุมมองและวิธีการอธิบาย ทำให้บางประเด็นอาจไม่ชัดเจน

การเข้าถึงข้อมูลเชิงลึก ข้อมูลบางอย่างที่สำคัญต่อบทเรียน เช่น ความยากลำบากในการจัดกิจกรรม การบริหารจัดการทรัพยากร หรือความสัมพันธ์กับเกษตรกร อาจไม่ถูกเปิดเผยทั้งหมด

ภาคผนวก

